METODISKĀ ROKASGRĀMATA
ES PAMATLICĒJI: IEPAZĪSTI SAVIENĪBAS DIBINĀTĀJUS

I. Ievads. ES pamatlicēji: iepazīsti Savienības dibinātājus

Šajā modulī skolēni tiek aicināti iepazīties ar izdomātiem sociālo mediju kontiem. Tie pieder cilvēkiem, kas lika pamatus Eiropas integrācijai. Skolēni pētīs Eiropas integrācijas pirmsākumus, raugoties uz to no pašu dibinātāju individuālā skatupunkta. Pildot interaktīvus uzdevumus, viņi arī izpratīs, kāpēc šie stāsti joprojām ir svarīgi mūsdienu Eiropai un katram skolēnam personīgi. Lai uzzinātu, kā sākt darbu mācību platformā, lūdzu, skatiet skolotāju rokasgrāmatu moduļa sākumā.

II. Šā moduļa mērķi

Šajā modulī skolēni:

- gūs izpratni par vēsturisko kontekstu, kādā dzīvoja ES pamatlicēji, un atsauks atmiņā svarīgus viņu dzīves notikumus,
- apzinās svarīgākos notikumus ES pamatlicēju dzīvē, kas ietekmēja viņu politisko darbību,
- apkopos ES pamatlicēju personiskās vērtības, prasmes un īpašības,
- gūs izpratni par ES pamatlicēju savstarpējām attiecībām un saiknēm,
- veidos saskares punktus starp individuālo un visiem kopīgo, rodot ES pamatlicēju pieredzē to, kas aktuāls viņu pašu dzīvē,
- meklēs saiknes starp ES pamatlicējiem un jautājumiem, kas gan Eiropā, gan pasaulē ir aktuāli šobrīd,
- padziļinās izpratni par būtiskām līderiem piemītošām īpašībām, izpētot ES pamatlicēju dzīvi.

III. Moduļa struktūra un ilgums

Šis modulis ir izstrādāts dažādām vajadzībām: varat izmantot to kā struktūru, uz kuras pamata izstrādāt virkni nodarbību, veltīt tam vienu nodarbību vai vienkārši izmantot dažas moduļa daļas, lai papildinātu savu mācību materiālu. Moduli var izmantot ne tikai vēstures, sabiedrības mācības un ģeogrāfijas skolotāji, bet arī valodu skolotāji, jo viss saturs (teksti un audiovizuālie materiāli) ir pieejams 24 valodās ar subtitriem. Varat arī izmantot to kā mājasdarbu vai kā materiālu, kas palīdzēs skolēniem sagatavoties Eiropas vēstures nama apmeklējumam.

Ieteicamo mācību norisi veido vairāki posmi, kuros skolēni:

1. izvērtē līderu īpašības,
2. iepazīstas ar izdomātiem viena vai vairāku ES pamatlicēju sociālo mediju profiliem,
3. apsver šo personu nozīmi pasaulē, apkārtējā sabiedrībā un pašu skolēnu dzīvē,
4. rada savu ierakstu, ko ievietot sociālajos medijos, pamatojoties uz savām pārdomām,
5. konstatē jaunas līderiem piemītošas īpašības, par pamatu izmantojot ES pamatlicēju dzīvi.

Moduļa apguves **ilgums** ir atkarīgs no tā, cik detalizēti vēlaties iedziļināties mācību materiālā, taču iesakām paredzēt vismaz vienu 50 minūšu nodarbību 1.–3. uzdevuma izpildei un vienu 50 minūšu nodarbību, lai turpinātu vielas apguvi, izpildot 4. un 5. uzdevumu (sk. turpmāk norādīto ieteicamo mācību kursu). Pamatojoties uz skolotāju atsauksmēm, kuri pārbaudīja moduli savās klasēs, jums varētu būt noderīgs šāds pārskats:

Pavadītais laiks	% skolotāju	Papildu informācija
Vairāk par 90 minūtēm	25%	Divas nodarbības (90+ minūtes) materiāla pilnīgai apguvei un padziļinātām diskusijām.
60–90 minūtes	24%	Pietiekams laiks pamatīgākai līdzdalībai un paskaidrojumu sniegšanai.
45–60 minūtes	15%	Viena nodarbība īsām diskusijām.
30–45 minūtes	17%	Ātra sesija ieskata veidošanai, aplūkojot atlasītu saturu, bet ne materiāla pilnīgai apguvei.

IV. Kas ir vizualizētās domāšanas metode un kā to īstenot?

Vizualizētās domāšanas metode ir pieeja, kura ir vērsta uz skolēniem un kuras pamatā ir skolēnu uzdotie jautājumi. Izmantojot šo pieeju, domāšanas procesi tiek eksternalizēti, ļaujot skolēniem tos labāk izprast. Atbildot uz dažiem vienkāršiem jautājumiem, skolēni attīsta kritiskās domāšanas prasmes, kas ļauj padziļināti izprast aplūkojamo tematu. Ar šo pieeju ne tikai tiek iegūtas zināšanas par vēsturi. Tā arī palīdz skolēniem saprast, kāpēc konkrētais temats ir aktuāls mūsdienās.

Tā kā klasē apspriežamie temati var būt personīgi, apsveriet, vai atmosfēra klasē ir droša un vai spēsiet panākt to, ka skolēni viens pret otru izturas ar cieņu. Apspriediet šo jautājumu ar klasi, ja uzskatāt, ka tas varētu būt nepieciešams.

Šajā modulī izmantotā metode: trīs "kāpēc"*

Mērķis
Šie uzdevumi palīdzēs skolēniem izprast ES pamatlicēju nozīmi pasaules, vietējā un personīgā līmenī. Skolēni to darīs, cenšoties atbildēt uz trim jautājumiem:

1. Kāpēc šai personai varētu būt svarīga nozīme manā dzīvē?
2. Kāpēc šai personai varētu būt svarīga nozīme sabiedrībā, kurā dzīvoju?
3. Kāpēc šai personai varētu būt svarīga nozīme pasaulē?

Izmantošana
Lai rosinātu skolēnu domāšanu, šajā modulī izmantojam ES pamatlicēju ierakstus sociālajos medijos. Iesakām izmantot šo uzdevumu, lai izpētītu ES pamatlicēju dzīvi un palīdzētu skolēniem apzināties, cik tālejošu ietekmi un sekas šie cilvēki ir radījuši vietējā un Eiropas mērogā. Turklāt šis uzdevums ir izstrādāts tā, lai tiktu sekmēta personiskas saiknes veidošana ar ES pamatlicējiem, kas sākotnēji varētu šķist sveši.

Padomi pirms nodarbības sākuma
Pārliecinieties, ka skolēni skaidri saprot analīzes būtiskos punktus, sniedzot viņiem piemērus:

- **Kāpēc šim ES pamatlicējam varētu būt svarīga nozīme manā dzīvē?** Aiciniet skolēnus domāt par to, kas viņus vieno ar ES pamatlicējiem, tostarp par viņu vērtībām, problēmām, sasniegumiem, izcelsmi un audzināšanu.
- **Kāpēc šim ES pamatlicējam varētu būt svarīga nozīme sabiedrībā, kurā dzīvoju?** Mudiniet skolēnus paplašināt redzesloku, atklājot saikni starp konkrēto ES pamatlicēju un, piemēram, viņu klasi, draugiem, sporta komandām, ģimenēm vai pat pilsētu un valsti.
- **Kāpēc šim ES pamatlicējam varētu būt svarīga nozīme pasaulē?** Pēdējā posmā aiciniet skolēnus apsvērt, kāpēc konkrētais ES pamatlicējs ir svarīgs Eiropas vai pasaules līmenī. Kā šī persona ir veicinājusi Eiropas integrāciju, valstu labāku savstarpējo saprašanos vai mieru?

Jūs, piemēram, varētu sākt temata aplūkošanu, uzdodot jautājumu "Kāpēc mūsu vietējai sabiedrībai būtu svarīgi saprast Simonas Veilas kā politikā darbojošās sievietes dzīvi?", nevis "Kāpēc varētu būt svarīgs viņas *Instagram* konts?" Aiciniet skolēnus strādāt ar katru jautājumu pēc kārtas. Ja viņi centīsies strādāt pie visiem trim jautājumiem vienlaicīgi, var tikt zaudētas nianses un atšķirības starp personīgo, vietējo un globālo līmeni. Ja atliek laiks, salīdziniet un sagrupējiet skolēnu domas, lai rastu kopīgus iemeslus un pamatojumus.

Piemērs

Kāpēc Simonai Veilai varētu būt svarīga nozīme manā dzīvē?

Simona Veila man ir svarīga, jo mana vecmāmiņa arī pārcieta holokaustu. Mani ļoti aizkustināja viņas stāsti par piedzīvoto. Bija interesanti atklāt, ka viņa ir pieredzējusi to pašu, ko ES līdere Simona Veila.

Kāpēc Simonai Veilai varētu būt svarīga nozīme sabiedrībā, kurā dzīvoju?

Es domāju, ka ir svarīgi, lai Simonu Veilu pazītu un zinātu par viņas dzīvi, jo manā vietējā futbola komandā var dzirdēt daudz populistisku izteikumu par sievietēm politikā un ebreju pašreizējo lomu. Ja tādi cilvēki kā Simona Veila būtu plašāk pazīstami, šādus uzskatus nevarētu paust tik viegli.

Kāpēc Simonai Veilai varētu būt svarīga nozīme pasaulē?

Lai gan dzīvojam 21. gadsimtā, sievietes politikā joprojām nav pārstāvētas pietiekami un viņām nav tādu pašu iespēju nonākt varas pozīcijās kā vīriešiem. Simona Veila ir izcils piemērs tam, kas ir pa spēkam sievietei, jo īpaši pagājušā gadsimta 70. gados.

** "3 kāpēc" domāšanas uzdevumu izstrādāja "Project Zero", Hārvarda Pedagoģijas augstskolas pētniecības centrs.*

V. Ieteicamā mācību norise soli pa solim

Skolēniem būs vajadzīgi norādījumi par katru uzdevumu un to, cik daudz laika pavadīt katra uzdevuma izpildei, ņemot vērā skolēnu zināšanu līmeni un atvēlēto laiku.

1. nodarbība (~50 min.)

1. **Trīs līdera īpašības [10 min.]**
   Visa moduļa centrālais jēdziens ir līdera loma un nozīme. Skolēni vispirms uzraksta trīs īpašības, kas objektīvi atspoguļo līdera raksturojumu (piemēram, "apņēmība", "empātija", "lēmumu pieņemšana"). Šis uzdevums kalpo kā iesildīšanās. Iesakām šo daļu izpildīt ātri, lai vairāk laika paliktu diskusijai moduļa beigās. Šajā posmā varat ātri apkopot un sagrupēt dažas atbildes vai aplūkot tās moduļa noslēgumā.

2. **ES pamatlicēju profilu izpēte [20 min.]**
   Vara uzdot katram skolēnam vai skolēnu grupai izpētīt viena vai vairāku ES pamatlicēju dzīvi vai ļaut viņiem brīvi izvēlēties vienu vai vairākus ES pamatlicēju profilus sociālajos medijos. Ieraksti sociālajos medijos ir sakārtoti hronoloģiski, un tajos ir uzsvērti svarīgi ES pamatlicēju dzīves posmi. Katram attēlam ir pievienots divdaļīgs teksts. Norāde valodu skolotājiem: Videomateriālu mutiskais teksts bieži vien, bet ne vienmēr, atbilst rakstiskā teksta pirmajai daļai. Tas var noderēt, ja skolēniem nav pieejamas audio ierīces, lai noskatītos video ar skaņu.Dažu ierakstu beigās skolēni atradīs citu ES pamatlicēju komentārus, kas vieno dažādos profilus. Iesakām aplūkot visus viena konta ierakstus, bet seši ieraksti ir minimums, kas būtu jāaplūko, pirms pārejat pie nākamā uzdevuma.

3. **Atbildes uz trim "kāpēc" [15 min]**
   Pēc tam, kad skolēni ir izpētījuši kāda līdera dzīvi, viņiem jāatbild uz trim jautājumiem (trīs "kāpēc"). Kad skolēni ir iesnieguši atbildes, skolotāji tās var

aplūkot platformā. Šis ir piemērots brīdis aicināt skolēnus iepazīstināt pārējos ar viņu atbildēm. Vai atbildes ir līdzīgas vai atšķirīgas? Mudiniet skolēnus paskaidrot savas domas detalizētāk un apmainīties viedokļiem. Alternatīvi šo uzdevumu var uzdot izpildīt mājās. Tas dos lielisku iespēju nākamajā nodarbībā vēlreiz apskatīt šo tematu.

2. nodarbība (~40 min.)

4. **Sociālo mediju ieraksta izveide [30 min.]**
Lai atainotu savas analīzes rezultātus, skolēniem tiek lūgts vai nu mazās grupās, vai individuāli izveidot ierakstu sociālajos medijos. Viņi var radīt vai augšupielādēt audiovizuālus materiālus un izmantot emocijzīmes, tēmturus u. c. Varat brīvi izlemt, kāda veida ierakstu skolēniem vajadzētu izveidot. Lūk, daži piemēri.
   - **Ieraksts par tematu "Kā būtu, ja būtu":** Skolēni uzņemas ES līdera lomu un izveido ierakstu par mūsdienās aktuālu tematu (piemēram, Luīze Veisa par žurnālistikas nozīmi; Žans Monē par ekonomikas lomu mūsdienu pasaulē).
   - **Pašu skolēnu radīts ieraksts, pamatojoties uz trijiem "kāpēc":** Skolēni apsver iepriekšējās aktivitātes laikā sniegtās atbildes un izveido ierakstu, kas ilustrē viņu argumentāciju (piemēram, kāpēc uz vērtībām balstīta politika šodien ir svarīga un kāpēc Alčide de Gasperi šajā jautājumā varētu būt paraugs).
   Kad ieraksti ir iesniegti, varat uzaicināt dažus skolēnus vai grupas iepazīstināt klasesbiedrus ar saviem ierakstiem.

5. **Jaunu līderiem raksturīgu īpašību apzināšana [10 min.]**
Moduļa noslēgumā, pamatojoties uz zināšanām, ko skolēni ieguvuši, atrodiet trīs jaunas vai papildu īpašības, kas ir raksturīgas līderiem. Skolotāji var platformā aplūkot skolēnu iesniegtos ierakstus. Aiciniet skolēnus iepazīstināt ar jaunajām īpašībām, sīkāk paskaidrot, vai viņu priekšstats par līderību ir mainījies, un diskutēt par to, kāda loma šajā procesā ir bijusi ES pamatlicēju dzīvei.

VI. Papildu saites un materiāli**

Par vizualizētās domāšanas metodi

- Šeit atrodama plašāka informācija par vizualizētās domāšanas metodi, ko Hārvarda universitātes paspārnē izstrādājis "Project Zero" (EN).

Materiāli par ES pamatlicējiem

- Konrāds Adenauers
  - Konrāda Adenauera māja (DE, EN un FR)
  - Eiropas Savienības dibinātāji
  - Konrāda Adenauera fonds (DE un EN)
- Žozefs Behs
  - Eiropas Savienības dibinātāji
- Johans Beijens
  - Eiropas Savienības dibinātāji
- Alčide de Gasperi
  - Alčides de Gasperi memoriālais muzejs
  - Eiropas Savienības dibinātāji
- Žans Monē
  - Žana Monē māja
  - Žana Monē institūts (FR un EN)
  - Eiropas Savienības dibinātāji
- Robērs Šūmans
  - Robēra Šūmana māja
  - Eiropas Savienības dibinātāji
  - Robēra Šūmana fonds (EN, DE, FR, ES, PL, UA)

- Pols Anrī Spāks
  - Eiropas Savienības dibinātāji
- Simona Veila
  - Simona Veila: holokaustu pārcietusī un pirmā sieviete Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja amatā
  - Simona Veila: izdzīvotāja, aktīviste, feministe, politiķe (EN un FR)
- Luīze Veisa
  - *Musée de Saverne* (Luīzes Veisas kolekcija) (FR)
  - Luīze Veisa: Eiropas vērtību un sieviešu tiesību aizstāve visa mūža garumā
  - Luīze Veisa:ar Eiropu sirdī

- Audiogrāmata par ES pamatlicējiem

Eiropas vēstures nams un Eiropas Parlaments

- Eiropas vēstures nama tīmekļa vietne
- *Euroscola*: uz vienu dienu kļūsti par Eiropas Parlamenta deputātu! Projekts *Euroscola* Strasbūrā pulcē skolēnus no visas Eiropas, lai viņi varētu piedzīvot Eiropas parlamentāro demokrātiju darbībā.
- Eiropas Parlamenta vēstnieku skolas (mācību materiāli un Eiropas Kopiena)
- *Parlamentarium* Briselē
- *Parlamentarium* Strasbūrā
- Apmeklējiet Eiropas Parlamenta sēžu zāli Briselē un Strasbūrā
- Eiropas Parlamenta birojs Rīgā
- Lai sazinātos ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem un iesaistītos Eiropas demokrātijas veidošanā: mesesamkopa.eu

****** Visi materiāli ir pieejami 24 ES oficiālajās valodās, ja vien nav norādīts citādi.

Ja jums rodas kādi jautājumi par digitālās rīkkopas saturu vai metodiku, lūdzu, sazinieties ar mums pa e-pastu.
historia-learning@europarl.europa.eu